

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Etenduskunstide osakond

Teatrikunsti visuaaltehnoloogia õppekava

Lavastuskorralduse eriala

Marie Anett Heinsalu

NUKU TEATRI LAVASTUSE “PROTSESS” VÄLJATOOMINE

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Eve Komissarov, MA, lektor

Joonas Tartu, MA, SA NUKU direktor

Kaitsmisele lubatud

(juhendaja allkiri)

Viljandi 2019

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	2
1. ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIDEST	4
1.1. SA NUKU.....	4
1.2. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia	5
1.3. Lavastus „Protsess“	7
1.4. Organisatsioonide vaheline koostöö	7
2. LAVASTUSPROTSESS.....	10
2.1. Meeskond	10
2.2. Planeerimise ja lepingute tsüklid	11
2.2.1. Lavastaja ja kunstniku nägemus	12
2.2.2. Korraldusala eeltöö	13
2.3. Teostamise tsüklid	14
2.3.1. Prooviprotsessi algus	14
2.3.2. Lavaproovid	16
2.4. Eelarve	17
3. ENESEREFLEKTSIOON	20
KOKKUVÕTE.....	23
KASUTATUD ALLIKAD.....	24
LISAD	26
Lisa 1. Lavastuse „Protsess“ meeskond	26
Lisa 2. Videoklippide filmimise plaan.....	28
Lisa 3. Fotod kavandite vastuvõtmisest	33
Lisa 4. Kostüümikavandid	35
Lisa 5. Kostüümide nimekiri.....	37
Lisa 6. Rekvisiitide nimekiri	40
Lisa 7. Fotosid lavastusest	41
SUMMARY	47

SISSEJUHATUS

Lavastuse produtsent või lavastuskorraldaja on lavastuse tootmist korraldav isik, kes vastutab lavastuse käekäigu eest alates esimestest ideedest kuni lavastuse repertuaarist mahaminemiseni. Tihti märkamatuks jääv töö hõlmab endas nii lavakujunduse, kostüümide, valguse, heli, video *jms* ehk kogu kunstilise terviku kui ka lavastuse administratiivse poole ja inimeste koordineerimist.

Juba 16-ndal sajandil on mainitud inimest, kelle ülesandeks on lavastuse valmimist organiseerida. Vastavad ülesanded võttis enda peale tihti lavastuse esinäitleja (Shepherd 2012, lk 10). Lavaefektide ja tehniliste lahenduste arenemisega muutus nende koordineerimine nii keerukaks, et esinäitleja oli sunnitud oma domineerivast positsioonist loobuma ning lavastuse juurde pidi võtma neutraalse kõrvalseisja, kes suudaks kõiki lavastuse aspekte hallata ja korraldada (Rea 2016). Tänapäeval on lavastuskorraldaja töö mahukam kui kunagi varem, sest üha kasvav etenduskunstide valdkond koosneb rohkematest meediumitest ning kunst ja korraldus sõltuvad teineteisest varasemast rohkemgi.

Loov-praktilise lõputöö praktilise osana korraldasin NUKU teatri ja Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia (edaspidi TÜ VKA või kultuuriakadeemia) koostöös sündinud lavastuse „Protsess“ ettevalmistamist. Lavastusprotsessis täitsin lavastuse produtsendi ehk lavastuskorraldaja rolli. Lavastuse näol oli tegu kultuuriakadeemia teatrikunsti 12. lennu üliõpilaste diplomilavastusega, mille loomisse ja valmimisse olid kaasatud ka etenduskunstide osakonna erinevate erialade ja kultuurikorralduse üliõpilased. Lavastus põhines Franz Kafka samanimelisel teosel ja esietendus NUKU teatri väikeses saalis 11. novembril 2018.

Käesoleva töö eesmärgiks on anda ülevaade eelnimetatud lavastuse korraldusprotsessist, mis kestis 2018. aasta juunikuust kuni esietenduseni ehk novembrini. Töös analüüsin projekti õnnestumist ning minu enda võimekust seoses antud projektiga. Kirjalik töö koosneb kolmest osast. Esimeses osas tutvustan ning analüüsin projekti eestvedavaid organisatsioone. Teises osas kirjeldan ning analüüsin töö teemaks oleva lavastuse valmimise protsessi ja seda mõjutavaid aspekte. Kolmas osa koosneb eneserefleksioonist ja protsessi käigus saadud õppetundidest.

1. ÜLEVAADE ORGANISATSIOONIDEST

Käesolevas peatükis annan ülevaate projekti korraldavatest organisatsioonidest ja lavastusest endast. Sealhulgas on välja toodud korraldavate organisatsioonide missioonid, visioonid ja eesmärgid. Lisaks analüüsin organisatsioonidevahelise koostöö vajalikkust.

1.1. SA NUKU

NUKU teater (varasemalt Eesti Riiklik Nukuteater ja Eesti Nuku- ja Noorsooteater) on 1952. aastal asutatud ja tänaseni töötav Eesti ainus riigi poolt rahastatud professionaalne nuku- ja visuaalteatrikallakuga repertuaariteater. Teatri juurde kuuluvad ka nukuteatrikunsti muuseum ja rahvusvaheline visuaalteatريفestival NuQ Treff. Alates 2013. aastast on NUKU teatri juhiks Joonas Tartu ning alates 2017. aastast teatri kunstiliseks juhiks Mirko Rajas. 2016. aasta novembris avati teatri- ja muuseumimajade vahele kerkinud juurdeehitus, mille südameks on 400-kohaline Ferdinandi-nimeline saal. (Teatrist 2019)

NUKU teatri peamine sihtgrupp on vaataja vanusevahemikus 5–15. Peamisele sihtgrupile loodud lavastuste kõrval on repertuaaris alati lavastusi ka noorematele ja vanematele. Repertuaari koostamisel pööratakse tähelepanu eeskätt nuku- ja visuaalteatrilavastustele, kus põimuvad sisulised eesmärgid ja visuaalsed väljendusvormid. NUKU teater lähtub loomingus tõekspidamisest, et teater aitab noorel inimesel mõista oma kohta maailmas või innustada ennast ja/või maailma muutma. (*ibid.*)

Iga organisatsiooni üks tähtsamaid jooni on tegutsemise sihikindlus. Selleks, et kõik organisatsiooni liikmed saaksid olla kindlad, et liigutakse ühes suunas ja ühiste eesmärkide poole, on vajalik ära määrata ettevõtte missioon, visioon ja eesmärgid.

Ettevõtte missioonis on üldjoontes sõnastatud organisatsiooni tulevikusuunitlus (Üksvärav 2008, lk 106). NUKU missiooniks on nuku- ja visuaalteatrikunsti ning seda toetavate ja sellega haakuvate tegevuste kaudu täisväärtusliku (loova, targa, terve, heatahtliku, ausa, eetilise, moraalse) ja õnneliku inimese ning ühiskonna kujundamine ja arendamine. NUKU on ainulaadne eesti ja maailma nuku- ja visuaalteatrit tutvustav, populariseeriv, hoidev ja arendav keskus. (SA NUKU arengukava 2016-2019 s.a., lk 1)

Organisatsiooni visioon on vaade ettevõtte tulevikule ehk kontseptsioon, milline organisatsioon soovib tulevikus olla (Alas 2001, lk 60). NUKU visiooniks on traditsioonidest ja väärtustest hooliv, innovaatiline, kõrgetasemeline nuku- ja visuaalteatri keskus (SA NUKU arengukava 2016-2019 s.a., lk 1).

Ettevõtetal on kindlad eesmärgid, mille nimel tegutsetakse ning mis teeb antud ettevõtte tegevuse vajalikuks. Eesmärgis on kujutatud mingit kindlat lõpptulemust, mida organisatsiooni tegevustega tahetakse saavutada. (Üksvärav 2008, lk 105-106)

NUKU peamised arengueesmärgid on (*ibid.*, lk 7-11):

1. pidev, kõrgetasemeline, mitmekülgne, üle-eestiline ning rahvusvaheline etendus-tegevus;
2. kõrgetasemeline ja mitmekülgne nukuteatrikunsti muuseum;
3. kõrgetasemeline ja mitmekülgne nuku- ja visuaalteatريفestival;
4. kvaliteetne ja mitmekesine kunsti- ja kultuuritegevus;
5. peamisi eesmäärke toetavad ja täiendavad kvaliteetsed lisa- ja tugiteenused.

1.2. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia (endiste nimedega Tallinna Kultuurharidusala Kool ja Viljandi Kultuurikolledž) asutati 1952. aastal Tallinnas. Ruumide kitsikuse tõttu viidi õppeasutus 1960. aastal Tallinnast Viljandisse ning pärast arusaama, et kultuuriala töötajal peab olema kõrgharidus, alustas 1991. aastal tööd kultuurialast kõrgharidust andev õppeasutus. 2003. aastal toimus järjekordne nimemuutus ja Viljandi Kultuurikolledžist sai Viljandi Kultuuriakadeemia. Seoses muudatustega Eesti haridusmaastikul ja juhindudes vajadusest tagada maksimaalne võimalik õppekvaliteet, allkirjastati 2005. aasta augustis

ühinemisleping Tartu Ülikooliga. Kultuuriakadeemia idee on ühendada pärimus ja tänapäev, rahvuslikkus ja rahvusvahelisus, teadus- ja kunstiloome, teooria ning praktilised lahendused. (Ajalugu 2019)

TÜ VKA on Tartu Ülikooli humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna koosseisu kuuluv kolledž, mis juhindub oma tegevuses ülikooliseadusest, Tartu Ülikooli seadusest, ülikooli põhikirjast, oma põhikirjast ja muudest õigusaktidest. Kultuuriakadeemia kõrgeim otsustuskogu on nõukogu, mille koosseisu kinnitab humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna dekaan kolledži direktori ettepanekul. Nõukogu esimees on kolledži direktor, kelleks on hetkel Iñaki Sandoval Campillo. Nõukogu koosseisu kuuluvad ametikoha järgi kolledži direktor, asedirektorid, akadeemiliste osakondade juhatajad, üks akadeemiliste töötajate esindaja igast akadeemilisest osakonnast ja üliõpilaste esindajad arvestusega, et üliõpilased moodustavad 1/5 nõukogu koosseisust. (Viljandi Kultuuriakadeemia põhikiri 2018, lk 1-2)

TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia missioon on teadus-, kunsti- ja tehnoloogiavaldkondi lõimiva kõrghariduse kaudu tagada omakultuurikeskselt mõtleva loovharitlaskonna järjekestvus Eesti ühiskonnas (Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia arengukava aastateks 2016–2022 *s.a.*, lk 1).

TÜ VKA visiooniks on Tartu Ülikooli üksusena olla rahvusvaheliselt tunnustatud pärimuskultuuri edendaja, omakultuuri kontseptsiooni kandja, regionaalne haridus-, loome- ja arenduskeskus ning arvamusiider Eesti ühiskonnas (*ibid.*, lk 1).

Viljandi Kultuuriakadeemia peamised eesmärgid on olla (*ibid.*, lk 1):

1. Eestis ning rahvusvaheliselt tunnustatud pärimuskultuuri, kunstide ja loomeettevõtluse kompetentsikeskus;
2. kogukondade ühendaja ning haridus- ja kultuurivaldkonna arengute suunaja nii regioonis kui Eestis laiemalt;
3. ühiskondlik arvamusiider kultuuri ja hariduse valdkonnas;
4. kõrgetasemelist ja tulemuslikku õppe-, teadus- ja loometegevust ellu viiv ülikooli akadeemiline üksus;
5. dünaamiline organisatsioon, mis väärtustab, inspireerib ja ühendab inimesi.

1.3. Lavastus „Protsess“

Lavastus „Protsess“ põhineb Franz Kafka samanimelisel teosel, mille on eesti keelde tõlkinud August Sang. 1915. aastal kirjutatud, kuid alles 1925. aastal avaldatud sümbolistlik romaan räägib loo üksikisiku võitlusest bürokraatse süsteemi ja iseenda südametunnistusega.

Teose on lavastuse jaoks dramatiseerinud Mihkel Seeder. „Protsessi“ lavastaja on Taavi Tõnisson, kunstnik Annika Aedma, muusikalise kujunduse looja Vootele Ruusmaa ja liikumisjuht Olga Privis. Valguskujunduduse löid TÜ VKA tudengid Elerin Tammel, Chris Kirsimäe ja Henrik Mütt Mari-Riin Paavo juhendamisel ning videokujunduse TÜ VKA tudengid Ave Palm, Johanna Mägin ja Maria Elisaveta Roosalu Taavet Janseni juhendamisel. Lavastuses mängivad TÜ VKA teatrikunsti 12. lennu üliõpilased Stefan Hein, Karolin Jürise, Loviise Kapper, Elena Koit, Grete Konksi, Mathias-Einari Leedo, Silva Pijon, Kristjan Poom, Henessi Schmidt, Maarja Tammemägi, Hans Kristian Õis, Elar Vahter, Mari Anton ja NUKU teatri näitleja Liivika Hanstin. (Protsess 2019)

NUKU teatri kodulehel on lavastust kirjeldatud järgmiselt:

Maalt linna tulnud ambitsioonikas noormees Josef K töötab pangas soojal kohal, hindab väga oma positsiooni ja pingutab selle säilitamise nimel. Kolmekümnenda sünnipäeva hommikul esitatakse talle süüdistus ning algab protsess. Milles teda süüdistatakse? Milline on tema kuritegu? Kas ta on mees, kes kaotab kõik, sest keegi esitas tema peale valekaebuse, või on see enesest teadlikuks saamise protsess, mille eesmärk on inimest õigele teele juhatada?

„Protsess“ on psühholoogilist, füüsilist ning nuku- ja visuaalteatrit siduv noortelavastus, mis käsitleb inimeseks olemise baasteemasid. (ibid.)

1.4. Organisatsioonide vaheline koostöö

Erinevate organisatsioonide vaheline koostöö ei ole TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia teatrikunsti üliõpilaste diplomilavastuste puhul midagi uut. Juba teatrikunsti esimese lennu diplomilavastused toimusid koostöös Ugala teatriga. Samuti on NUKU teater varem teinud

koostööd nii 6-nda kui 11-nda lennu üliõpilastega. 11-ndat lendu võib pooleldi pidada isegi n-ö NUKU teatri lennuks, sest nende õppekava planeerimisel pandi rõhku nukukunsti õppele ning oma kooliajal on nad kõik ühel või teisel hetkel NUKU teatriga koostööd teinud. Kuid mille poolest on koostöö teatrikooli ja professionaalsete etendusasutuste vahel oluline?

Erinevates valdkondades koostöö tegemine on suuresti levinud ning üha enam mõistetakse koostöö olemuse tähtsust. Tomson (2018, lk 12) püüab defineerida koostööd, seejuures toetudes Jamalile ja Getzile (1995, lk 187) ning Presenzale ja Cipollinale (2010, lk 28) millest selgub, et koostööd võib kirjeldada kui protsessi, mis hõlmab mitmesuguseid üksusi, kes omavahelise konkureerimise asemel töötavad või tegutsevad ühise eesmärgi või vastastiku kasu saamiseks. Koostööd iseloomustavateks märksõnadeks on usaldus, suhtlemine, vastastikune mõistmine, austus ja mõlemapoolne kasu.

Minu hinnangul on kultuuriakadeemia ja teatrite vaheliste koostööprojektide puhul usaldus hädavajalik, sest alles õppivad näitlejad võivad olla kergemini haavatavad ning vajad arenemiseks usalduslikku keskkonda. Samas on raskem usaldada noori, kes pole ennast veel laiemal avalikkuse ees tõestanud. Siinkohal ongi oluline, et koostööpartnerite vahel oleks avatud ja aus kommunikatsioon.

Kommunikatsioon on koostöö üheks alustalaks. Koostöö ilma suhtluseta on praktiliselt võimatu, sest suhtlemise käigus toimub teabevahetus ning õpitakse teineteist tundma. Inimestevahelise teabeprotsessi käigus tehakse sihipärast koostööd, kus inimene suhtleb terve oma olemusega, et edastada põhitõdesid, oskusi ning kogemusi. (Brooks 2008, lk 90) Seda võivad takistada mitmed tegurid – keelelised, isiklikud kui ka struktuurilised barjäärid. Tähtis on siiski silmas pidada püstitatud eesmärgi tähtsust ja vajalikkust ning jätta erimeelsused, et leida kõikidele osapooltele sobiv lahendus.

Erinevad autorid on pakkunud oma definitsioone koostööle, kuid põhimõte on neil kõigil enam-vähem sama: koostöö on osapoolte eesmärgini jõudmise ühine teekond, kuhu panustavad kõik osapooled ning kus toimib jagatud vastutuse põhimõte. Koostöö annab hea võimaluse osavõtjatel jagada ning kasutada oskusi ja ressursse, mida poleks võimalik teha üksi töötades. Ühistegevus aitab avardada silmaringi, mõista teiste inimeste vajadusi, mõtteid ja tundeid ning tugevdab meeskonnatööd.

Teatritele on koostöö teatrikoolidega kasulik, sest entusiastlikud noored annavad nii teatrile kui töötajalt energiat ja töökeskkonda uue hingamise. Koolide jaoks on koostöö oluline, sest paratamatult puuduvad õppeasutustel teatritega võrdsed ressursid ning seetõttu on koolidel keeruline kutseliste etendusasutustega võrdseid produktsioone luua. Noortele üliõpilastele annab koostööprojekt võimaluse kogeda teatrielu professionaalses keskkonnas ning õppida lisaks oma ala asjatundjatelt. Samuti annab diplomilavastuse korraldamine nii teatrile kui tulevastele näitlejatele tähelepanu meedias ja võib tekitada huvi ka neis, kes muidu antud teatrisse ei pruugi jõuda. Ning mis noortele ehk kõige tähtsamgi, diplomilavastusi külastavad nii erinevate teatrite kui produktsioonifirmade juhid, kes võivad olla üliõpilaste tulevased tööandjad.

Minu enda kogemusel on koostöö oluline väga mitmel erineval põhjusel. Kõige suurem neist seisneb maailmavaate laienemises. Paratamatult muudab iga uus koostööprojekt, olgu see siis üksikisiku või organisatsiooni tasemel, harjumuspärast elukorraldust ning toob endaga kaasa nii positiivseid kui negatiivseid kogemusi. Uued kogemused annavad aga võimaluse hinnata oma varasemaid harjumusi, et vajadusel neid muutma. Nii suhtlemine erinevate inimestega kui uute tööülesannete läbimine, on hea viis enda tundma õppimiseks ja analüüsimiseks.

Antud projekti käigus inimestega suheldes sain samas aru ka sarnaste projektidega paratamatult kaasnevate hierarhiline suhete keerulisusest. Kuigi kultuuriakadeemias rakendatakse väga palju sellist suhtlusviisi, mis tekitab mulje, et kõik, nii õppejõud, töötajad, üliõpilased kui juhatus, on võrdsed, siis loomulikult see päris nii ei ole. Iga ametikohaga käivad kaasas oma ülesanded, vastutusala ja volitused. Sellest tulenevalt ei mõisteta vahetevahel, et millal on õige pöörduda kellegi poole kui n-ö sõbra poole ja millal peaks arvestama inimeste ametitest tulenevat hierarhiat. Samas on see just üks põhjustest miks on hea koostööd teha. Suheldes erinevate inimestega ja mõistes nende omapärasid on lihtsam sellistes olukordades õigesti käituda.

Usun, et üks olulisemaid aspekte koostöö juures seisneb selles, et nii üksikisiku kui organisatsiooni tasemel on võimalik ka üksinda tegutsedes õppida ja areneda, kuid koos töötades ja erinevate inimestega suheldes, on seda võimalik teha tunduvalt kiiremini ja edukamalt.

2. LAVASTUSPROTSESS

Eesti Lavastajate Liidu ja Eesti Etendusasutuste Liidu vahel sõlmitud Eesti Lavastajate Liidu kollektiivlepingus (2016) on üldiste tingimuste kokkuleppe juurde käivas lisas 4 välja toodud lavastusprotsessi kirjeldus, mille alusel võib jagada lavastusprotsessi viieks suuremaks osaks: ideede ja kokkulepete tsükliks, planeerimise ja lepingute tsükliks, teostamise tsükliks, esietenduseks ja etendusteks (mille alla käivad ka taastusproovid).

Käesolevas peatükis kirjeldan lavastuse „Protsess“ väljatoomise protsessi, tuginedes enda kogemusele. Kuna minu aktiivne kaasatus projekti kestis planeerimise ja lepingute ning teostamise tsüklites, siis on antud peatükis välja toodud just nendega seonduvad asjaolud. Lisaks tutvustan lavastuse meeskonda ja eelarvet.

2.1. Meeskond

Meeskond on aktiivne inimeste grupp, mille liikmetel on ühised eesmärgid, kus toimib harmooniline koostöö ja mille kõik liikmed vastutavad ühiselt töö tegemise eest (Virovere, Alas, Liigand 2005, lk 134). Lavastuse „Protsess“ meeskond koosneb NUKU teatri alalistest töötajatest, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia etenduskunstide ja kultuurhariduse osakonna töötajatest ja üliõpilastest ning projekti kaasatud vabakutselistest isikutest. Projekti teeb eriliseks asjaolu, et mitmed projektiga seotud NUKU töötajad, sealhulgas lavastaja Tõnisson ja kunstnik, on kultuuriakadeemia vilistlased. Lavastuse valmimisse panustas otseselt umbes 50 inimest, kaudselt veidi rohkemgi.

NUKU teatri poolt kuulusid lavastuse meeskonda loomingulise ala esindajatest lavastaja Taavi Tõnisson, kunstnik Annika Aedma, lavavõitluse seadja Laura Nõlvak ja butafoorid

Mihkel Niinemets ning Mihkel Vooglaid; korraldusliku poole pealt lavastusala juhataja Anni Rajas, turundusjuht Annika Metsala, kommunikatsioonijuht Hannele Känd, kirjandustoimetaja Kati Kuusemets, kunstiline juht Mirko Rajas ja teatrijuht Joonas Tartu; etendusteenistuse ala esindajatest etendusteenistus juht Toomas Kreen, etenduse juht Reet Loderaud, grimeerijad Aimi Etverk ja Triin Klaas, kostümeerijad Kristel Hansen ja Tiina Salmus, heli- ja videotehnik Mait Visnapuu, valgustehnik Triin Rahnu ning lavameistrid Janek Saareli, Heikki, Mändmets, Jaagup Mägi, Ando Tammsaar ning Hendrik Põlluste. Lisaks oli NUKU poolt meeskonda kaasatud dramaturg Mihkel Seeder, liikumisjuht Olga Privis ja helikujundaja Vootele Ruusmaa.

TÜ VKA töötajatest oli projekti kaasatud dekoratsioonimeister Eero Ehala, keda abistasid dekoraator-butafoori üliõpilased Mirjam Kalamees, Liis Künnapas, Tuuli Omler, Liis Säde ja Doris Toom, etenduskunstide osakonna juht Taavet Jansen, kes tegeles nii organisatsioonide vaheliste kokkulepete kui multimeedia üliõpilaste juhendamisega videolahenduste loomisel, valguskujunduse õppejõud Mari-Riin Paavo valguskujunduse üliõpilaste juhendamiseks ja etenduskunstide osakonna koordinaator Margit Simenson. Kultuuriakadeemia üliõpilastest olid lisaks eelmainitutele osalised 12. lennu teatrikunsti üliõpilased, turundusassistent Katariina Õunpuu ja mina kui lavastuskorraldaja.

2.2. Planeerimise ja lepingute tsükkel

Eesti Lavastajate Liidu kollektiivlepingus (2016) väljatoodud lavastusprotsessi kirjelduse järgi algab planeerimise ja lepingute tsükkel lavastuse algmaterjali, mängupaiga, lavastaja ja lavastusgrupi kinnitamisega. Seejärel töötavad lavastaja ja lavastuskunstnik välja lavastuse ja lavakujunduse üldkontseptsiooni ja fikseerivad töömahud ning ajagraafiku. Ajagraafiku alusel saab teater kinnitada esietenduse, proovitsükli ja teostusprotsessi kuupäevad. Sellele järgneb osapoolte vaheline lepingute sõlmimine. Seejärel jõuab kätte eelkavandite tutvustamine ja tehniline arutelu, kus kinnitatakse eelkavanditele toetudes vajalik tehniline ja loominguline meeskond ning lepitakse kokku kujunduse kavandite esitamise vorm. (*ibid.*)

Kuna „Protsessi“ näol oli nii NUKU teatri kui TÜ VKA jaoks tegu ebatavalise projektiga, siis jäi eelkavandite tutvustamine ära ning toimus kohe kavandite kinnitamise koosolek ehk

kavandite vastuvõtmine. Tulenevalt projekti omapäradest ei toimunud ka kavandite vastuvõtmine tavapäraselt, vaid kaks korda – nii Viljandis kultuuriakadeemias kui Tallinnas NUKU-s. Kavandite vastuvõtmistel tutvustasid nii lavastaja kui kunstnik lavastuse kontseptsiooni ja oma visioone.

2.2.1. Lavastaja ja kunstniku nägemus

Lavastaja Taavi Tõnissoni nägemus oli luua lavastus, milles seonduvad omavahel psühholoogilise-, visuaalse-, füüsilise- ning nukuteatri vahendid. „Protsess” pole niivõrd päevakajaline, kuivõrd igavikulisi ja hingepuhtusega seonduvaid teemasid puudutav lavastus/mäng. Sellest tulenevalt on lavastuse tegevusaeg jäetud õigesse ajastusse ehk eelmise sajandi algusesse, kuid tekstiliselt pole sellele otseselt rõhku pööratud.

Lavastuse läbivaks jooneks on n-ö avatud mäng. Kõik näitlejad on kogu aeg laval ja kui nad ei ole aktiivses mängutsoonis, jälgivad nad toimuvat pealt kas lava ääres toolidel istudes või dekoratsiooni varjus vahetusi tehes. Kogu lavaruum on tinglik, mis võimaldab kiirelt tegevuspaiku vahetada ning uusi ruume luua. Ümberkehastumised toimuvad praktiliselt publiku silme ees.

Teatud mõttes on ka laval iga ruum järgmisega seotud. Nii nagu näitemängus on kõik kohtu teenistuses, on lavastuses kõik näitlejad loo jutustamise ja mängu teenistuses. Publiku silme ette luuakse omapärane ja salajane ning intiimne maailm, mille keskmes on peategelane Josef, aga milles ta end kunagi privaatseks ja kaitstult tunda ei saa, sest keegi on kogu aeg jälgimas.

Kunstnik Annika Aedma visiooniks oli luua tumedates ja hallides toonides maailm, kus üksikuid rõõmsaid hetki iseloomustab punane värv, mis tumeda vahelt erksalt välja paistab. Lavakujunduses on näha uuest, erinevatest luukidest ja kaootilistest laudadest koosnevat seina, mis vastavalt stseenide ruumilisest vajadusest võib hetkega oma kuju muuta. Lavaruumi ilmetavad üldiselt lava ääres seisvad, kuid kohati ka mängus kasutatavad ajastutruud toolid.

Kavandite vastuvõtul esitles kunstnik oma ideed läbi maketi, kostüümikavandite ja tööjooniste (vt lisa 3). Annika Aedma loodud makett on erakordselt üksikasjalik ja detailitäpne. NUKU teatri väikest saali kujutavas maketis on erinevatest seintest ja udest loodud väike maailm, mis sümboliseerib korraga nii peategelase kodu, tema töökohta pangas, kohtumaja, baari kirikut jms.

Lavastuse dekoratsioon koosneb kolmest uksest ja neist ühendavatest laudadest koosnevatest seintest. Seinte ja uste kooslus moodustavad ühtse terviku, kuid seda vaadates on näha stiililistest erinevustest tulenevaid erinevate osade omapärasusi. Lavastuse olustik tuleb väga hästi välja lavakujunduse hallis tonaalsuses. Ott Karulin (2019) kirjutas lavastust arvustavas artiklis lavakujunduse kohta, et see on „ootuspäraselt hall ja räämas möödanikule viitav”.

Maketiga kaasas olevatel tööjoonistel oli kujutatud üksikasjalikult erinevate seinte uste materjalid, väljanägemine ja mõõdud. Kostüümikavanditel oli erinevaid näiteid 1920-ndate meeste ja naiste moest. Kujutatud olid nii mehed ülikondades kui mantlitega ja naised kleitides ja seelikutes. Kuna lavastuse jaoks ei olnud võimalik uusi kostüüme õmmelda, sai kunstnik kavanditel näidata ainult oma visiooni kostüümide jaoks. Kostüümikavanditel olevad näited olid aluseks hiljem kostüümide otsimisel erinevate teatrite ladudest.

2.2.2. Korralduslane eeltöö

Kavandite vastuvõtmisele järgnes koosolek minu, NUKU teatri direktori, turundusjuhi, turundusassistendi, kommunikatsioonijuhi, lavastuse kunstniku, etenduste juhi, lavastaja ning lavastusala juhatajaga, kus me arutasime ja panime paika üldise tööplaani ja ülesannete jaotuse. Minu ülesanneteks jäid projekti juures dekoratsioonide valmimise jälgimine, rekvisiitide ja kostüümide leidmine, logistika ja kommunikatsiooni korraldamine kultuuriakadeemia ja NUKU vahel, tööplaani haldamine ja infolevi tööplaani osas, lavakujunduse eelarve koostamine ja järgimine ning heli, valguse ja video meeskondade vahelise kommunikatsiooni tagamine. Kuna lavastuse meeskond asus kahes erinevas linnas, siis lisandus hiljem minu ülesandeks ka Viljandis toimuvate proovide filmimine, et Tallinnas töötavad osapooled oleksid kursis proovides toimuva protsessiga.

Lisaks enda otsestele ülesannetele osalesin ka vähesel määral turundusosakonna töös. Näiteks osalesin visioonikoosolekul, mis otseselt ei olnud minu tööülesannete täitmiseks vajalik, kuid oli siiski väga huvitav ja kasulik kogemus. Visioonikoosolekul tutvustab lavastaja turundusgrupile lavastuse üldkontseptsiooni ja arutatakse võimalikke meediaga suhtlemise ja turundusideid, sh plakati, videoklipi ja muu *visuaalia* kontseptsiooni. “Protsessi” visioonikoosolekuks oli juba selgunud lavastuse plakati idee ning selle pildistamiseks arutati veel viimaseid detaile. Samuti määrati ära lavastuse otsene sihtgrupp, kelleks on gümnasistid ja täiskasvanud, ning mõeldi loomingulisi lähenemisi sihtrühmani jõudmiseks.

2.3. Teostamise tsükkel

Teostamise tsükklis toimub lavakujunduse, kostüümide, rekvisiitide ja muu vajaliku valmistamine ning hankimine, milles osaleb ja/või teostab järelvalvet lavastuskunstnik. Samal ajal viib lavastaja läbi prooviprotsessi ning lavastusgrupp koostöös lavastajaga teostab oma spetsiifikale vastavat kujundust ja osaleb vastavalt kokkuleppele prooviprotsessis. (Eesti Lavastajate... 2016, s.a.)

2.3.1. Prooviprotsessi algus

Prooviprotsess algab esimese lugemisega, kus kohtub kogu lavastuse trupp. Esimesel lugemisel sai selgeks lavastuse struktuur – lavastus jaguneb alateemade kaupa seitsmeks peatükiks ja 19. stseeniks. Lavastuses osales 14 näitlejat, kuid nimelisi rolle on 18. Lavastuse mänguprintsiip lubab näitlejatel rolle vahetada ning kehastuda erinevateks tegelasteks. Samuti saab ühte tegelast mängida mitu näitlejat. Kuna koostöös kunstnikuga oli minu üheks ülesandeks rekvisiitide ja kostüümide leidmine, siis oli teksti töötlemine ja analüüsimine oluline, et mõista milliste olukordade jaoks rekvisiite ja kostüüme otsin.

Rosemary Ingham on oma teoses „From Page to Stage“ väljatoonud kaheksa suurt küsimust, mis aitavad kunstnikku tekstianalüüsil. Esiteks peab välja selgitama tegevuse asukoha: mis linnas, ruumis või kohas tegevus toimub ja kuidas seda näidendis kirjeldatakse. Teiseks on oluline selgeks teha tegevuse aeg: mis sajandil, aastal või päeva osas tegevus toimub ja kas

sellel on oluline tähendus. Kolmandaks analüüsitakse näidendi tegelasi ehk kes nad on, millised on nende hoiakud ja vaated ning mida nad arvavad endast ja teistest. Seejärel on vaja leida tekstist vihjeid ajale, mis eelnes näidendi tegevusele. Pärast seda jõuame tegelaste omavaheliste suheteni: kes on peategelased ning kes kõrvaltegelased ja milliseid rolle nad täidavad. Samuti on oluline tuvastada millises stiilis on näidend kirjutatud. Peale seda on vajalik kindlaks määrata näidendis toimuvad sündmused ja kõige lõpuks näidendi üldine teema. (Ingham 1998, lk 55-57)

Nendel põhimõtetel tehtud tekstianalüüsi tulemused võtsin ka mina aluseks vajalike kostüümide ja rekvisiitide otsimisel. Lisaks tekstianalüüsile suhtlesin ka lavastaja ja kunstnikuga, et olla kindel nende visioonis. Mingil määral toetusin ka Franz Kafka originaalteost lugedes tekkinud kujutluspildile ja seal olevale kirjeldusele ning teose avaldamise aja ajastule. See siiski oli pigem teisejärguline indikaator, sest kunstnikul oli endal kindel visioon ning kohati kattus visiooniga paremini ajastuväline ese või kostüüm.

Samal ajal kui proovisaalis algasid esimesed proovid, valmisid kultuuriakadeemias butafooride töökojas dekoratsioonid ning mina koos kunstniku ja etenduse juhiga alustasime rekvisiitide ja kostüümide otsimist. Tavapäraselt alustavad näitlejad mängimist asendusrekvisiitidega, sest õiged rekvisiidid valmivad või leitakse prooviprotsessi ajal. Samas on see ka mõistlik, sest proovide jooksul võib selguda, et algselt planeeritud rekvisiite ei pruugi lavastuses vaja minna ning sellisel juhul saab neid asendada muu vajalikuga.

Kõigepealt kaardistasime ära vajalikud esemed ning seejärel panime paika kust on midagi kõige mõistlikum otsida. Kuna proovid toimusid nii NUKU-s kui kultuuriakadeemias ja etendused ainult NUKU-s, siis keskendusime esialgu NUKU teatri ja Ugala teatri ladudele. Kuna oli aga teada, et lavastuse tegevusajast ja rollijaotusest tulenevalt ei ole võimalik kõiki vajalikke kostüüme ja rekvisiite ainult kahest eelnimetatud teatrist leida, siis külastasime ka Tallinna Linnateatri ja Eesti Draamateatri ladusid. Rekvisiitide otsimisel oli suureks abiks lavastuse etenduse juht Reet Loderaud, kes tänu oma pikaajasele kogemusele teadis väga hästi erinevate teatrite rekvisiitide olemasolu ja ka erinevates poodides pakutavat.

Enne minu liitumist projektiga, oli NUKU teatri direktor Joonas Tartu teinud juba esmased kokkulepped Ugala teatri, Tallinna Linnateatri ja Eesti Draamateatri juhtide ja lavastusala juhatajatega, et tulenevalt projekti eripärast on NUKU-l võimalik nendest teatritest

kostüüme ja rekvisiite laenutada tasuta. Nimelt on Eesti Etendusasutuste Liidu liikmed teinud kokkuleppe Eesti teatrikoolide hariduse toetamise osas ning sellest tulenevalt lubanud toetada ka diplomilavastuste projekte (Tartu 2018). Lõplike kokkulepete tegemine teatrite lavastusala juhatajatega jäi minu ülesandeks.

Üsna prooviprotsessi alguses toimus Viljandis videostuudios lavastuses kasutatavate videote filmimine ja lavastuse kavalehe fotode pildistamine. Lavastuse esimeses stseenis on fotode animeerimisega loodud videod, mis jutustavad peategelase elulugu kuni selle hetkeni, mida lavastuses näeme. Selle jaoks oli vaja leida vastavalt (vt lisa 2) vajalikud kostüümid ja rekvisiidid. Kuna filmimine toimus *greenscreen* stuudios, siis lisati video taust hiljem järeltöötluses.

Kõige keerulisemaks ülesandeks osutus kostüümide otsimine. Tulenevalt projekti eripärast ei valmistatud lavastuse jaoks ühtegi uut kostüümi, vaid kasutati erinevate teatrite kostüümilaos leiduvaid või sobivate puudumisel osteti üksikud riideesemed. Kostüümide otsimisel pidin arvestama kunstniku ja lavastaja nägemusega (vt lisa 4), lavastuse ajastuga, näitlejate suurustega ning lavastuses toimuvaga (näiteks pidid kostüümid sobima tantsimiseks ja lavavõitluseks). Kuna lavastust mängiti kahes erinevas koosseisus, siis pidi kostüüme oleme iga tegelase kohta topelt, sest kostüümid pidid sobima nii erinevate näitlejate kehaehituse kui loodud rollide eripäradega.

Üldiselt külastasime kostüümiladusid kunstnikuga koos, et olla kohe kindlad kas leitud esemed vastavad lavastuse kontseptsioonile või mitte. Sellegipoolest juhtus korduvalt, et välja valitud kostüümid osutusid kostüümiproovis ebasobivateks. Kuigi lõputuna tunduv kostüümide otsimine, proovimine, tagastamine ja uuesti otsimine oli aeganõudev ja väsitav, siis leian, et selline viis on väga mõistlik juba näiteks keskkonnasäästlikkuse aspektist.

2.3.2. Lavaproovid

Kaks nädalat enne esietendust kolisime kõikide dekoratsioonide, kostüümide ja rekvisiitidega Viljandist Tallinnasse, et alustada lavaproove. Selleks hetkeks oli enam-vähem valmis ka heli- ja videokujundus ning õiges saalis hakati looma valguskujundust. Lavaproovide ajaks oli enamus minu tööülesandeid täidetud, kuid igaks juhuks olin siiski

igas proovis olemas, et lahendada viimasel hetkel tekkinud probleeme, assisteerida kunstnikku ja aidata NUKU teatri kostümeerijaid kostüümide haldamisel.

Tulenevalt algsest plaanist, et lavastusega peab olema võimalik teha ka väljasõiduetendusi, kus ei osale kostümeerijad, ei olnud nad täies mahus projekti kaasatud, vaid nende ülesanne pidi olema ainult etenduste vaheline kostüümide korrashoid. Prooviprotsessi ajal selgus, et väljasõiduetendusi siiski ei toimu ning lisaks kasvas kostüümide maht ootamatult suureks. Seetõttu tekkis lavaproovide ajaks minu üheks ülesandeks kostümeerijatele lavastuse ja sellega seotud kostüümide spetsiifika selgeks tegemine. Kuna erinevaid riideesemeid oli lõpuks kokku umbes 150, siis koostas nende haldamiseks tabeli (vt lisa 5), kus on eraldi välja toodud kõikide näitlejate kostüümid vastavalt rollidele ning märgitud nende kirjeldus ja päritolu. Lisaks tegin ka kõikidest kostüümidest eraldi pildid. Selline süsteem oli abiks kostümeerijatele nii etenduste teenindamisel, pärast lavastuse mängupuhkust mälu värskendamiseks kui ka lavastuse mängukavast mahaminekul, kui oli vaja tagastada laenutatud kostüümid õigetes teatritesse.

Kuna lavaproovide ajal tekkis mul siiski küllaltki palju vaba aega, kasutasin seda proovide pildistamiseks, et turundusosakonnale lavastuse reklaamimiseks pildimaterjali luua. Samuti pildistasin näitlejate grimmiproove, et grimeerijatel oleks võimalikult täpne visuaalne materjal, mille põhjal pärast mängupuhkust grimme ja soenguid taasluua.

2.4. Eelarve

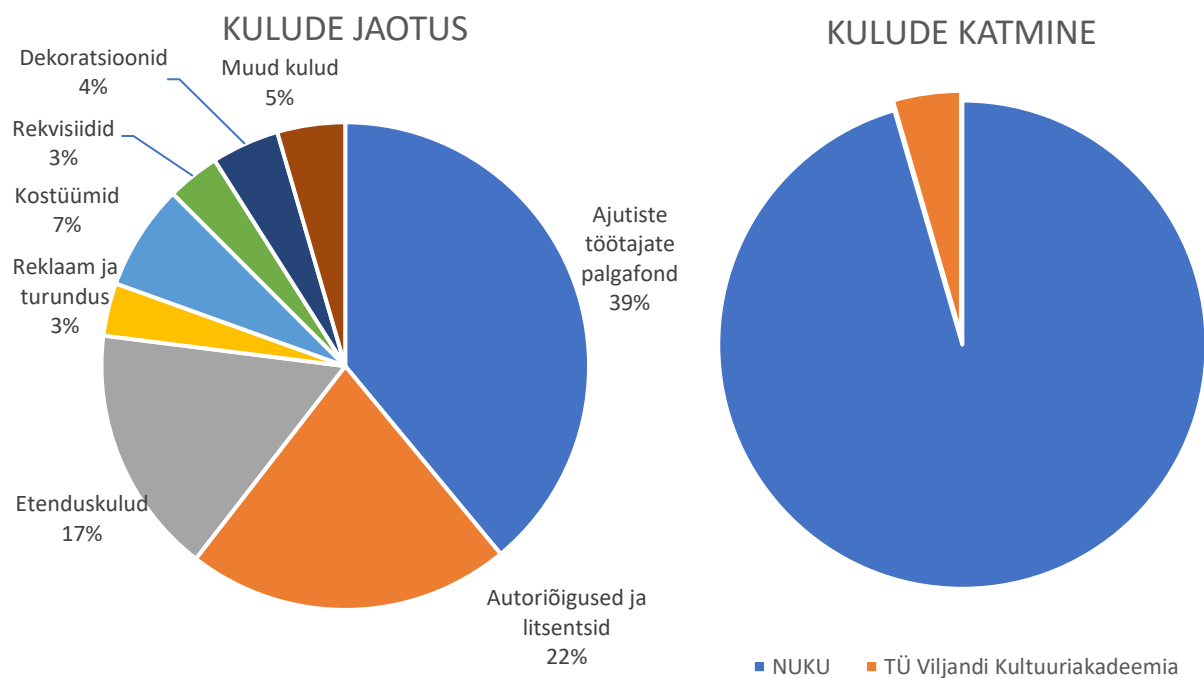
Eelarve koostamisel on oluline läbi mõelda kõik vajalikud tegevused ning ressursid projekti elluviimiseks. Projekti elluviimisesse on rahaliselt panustanud nii NUKU kui TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia. Kuna antud lavastuse projekt lisandus nii NUKU kui kultuuriakadeemia tööplaani veidi ootamatult, siis polnud eelarvete planeerimisel projektiga arvestatud. Sellest tulenevalt polnud projekti alguses selge kui palju ressursse projekti täideviimiseks on. Lavakujunduse esialgsel eelarvestamisel pidin lähtuma põhimõttest, et kulud on nii suured kui vajalik, et lavastuse kunstiline tase ei kannataks, kuid samas nii väiksed kui võimalik.

Gillett ja Sheehan on raamatus „The Production Manager’s Toolkit“ öelnud, et kuna iga lavastus on erinev, on kulude suuruste väljaselgitamine üks keerulisemaid osasid lavastuse eelarve koostamisel. Kuna erinevad projektid nõuavad erinevaid väljaminekuid, siis nõuab lavastuse eelarve koostamine põhjalikku turu uurimist ja eeltööd. Samas toovad eelnimetatud autorid välja, et ükskõik kui palju materjalide, tööjõu jms kohta ei uuritaks, peab eelarve koostamisel siiski mingi osa kuludest oletama ning oskus seda küllaltki täpselt teha tuleb ainult kogemusega.

Lavakujunduse eelarve kuluallikate esialgsel koostamisel võtsin aluseks kunstnikult saadud rekvisiitide ja kostüümide nimekirja, kuid proovide käigus lisandus ja eemaldati antud nimekirjast küllaltki palju esemeid. Sellest tulenevalt oli esialgne eelarve veidi ebatäpne. Joonistel 1 ja 2 on näidatud lõpliku eelarve kulude jaotus valdkondade kaupa ning kulude katmine organisatsioonide kaupa protsentuaalselt.

Olen lavastuse kulud jaotanud kaheksaks osaks, milleks on lavastuse:

- ajutiste töötajate palgafond (39%), mille alla kuuluvad projektis osalenud teatrikunsti 12. lennu üliõpilaste töötasud;
- autoriõigused ja litsentsitasud (22%);
- etenduskulud (17%), mille all on kajastatud lavastaja ja koreograafi autoritasud ja palgafond;
- kostüümid (7%), mille all on arvestatud ainult spetsiaalselt lavastuse jaoks ostetud kostüüme;
- muud kulud (5%), mille alla on koondatud lavastusega seotud transpordikulud ja esietendusele järgnenud vastuvõtukulud
- dekoratsioonid (4%);
- rekvisiidid (3%), mille all on arvestatud ainult spetsiaalselt lavastuse jaoks ostetud rekvisiite.

Joonis 1. Kulude jaotus

Joonis 2. Kulude katmine

Joonistel näidatud kuludest on välja jäetud NUKU ja Viljandi Kultuuriakadeemia töötajate töökulud, haldus- ning administratiivkulud, mis kuuluvad organisatsioonide igapäevaste kulude alla ning mida ei ole võimalik eraldi arvestada. Samuti pole eelarves arvestatud projektis kasutatud tasustamata tööjõudu ning laenatud rekvisiitide ja kostüümide maksumust. Sellest tulenevalt on töös esitatud andmete põhjal võimatu hinnata projekti tegelikku maksumust ja kulude täpset protsentuaalset jaotuvust.

3. ENESEREFLEKSIOON

Pakkumine osaleda NUKU teatri ja TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia koostööprojektis tuli meeldiva üllatusena, kuid samas loomuliku jätkuna minu selleks hetkeks nelja aasta pikkusele õpinguperioodile kultuuriakadeemias. Olles varasemalt nii töötanud kui olnud seotud NUKU teatri tegevusega tundsin ennast üsna kindlalt pakkumist vastu võttes. Samas ei ole mul varasemalt olnud kogemust lavastuse produtsendina ning see tekitas veidi hirmu. Kuigi kultuuriakadeemia ja etendusasutuse vaheline koostöö ei ole midagi uutset, tundsin siiski, et projekt on omanäoline ning puudus võimalus eelnevate projektide läbiviijatelt eeskujut võtta.

Tööd alustasin koos kultuurikorralduse üliõpilase Katariina Õunpuuga, kellega jagamise algse plaani järgi n-ö lavastuse produtsendi ametit – tema ülesandeks pidi olema turunduse ja administratiivtöö ning minu ülesandeks lavastust ettevalmistava töö koordineerimine. Kuna tegu oli kahe hästi toimiva organisatsiooni vahelise projektiga, millel mõlemal on kogemus sarnase projekti elluviimiseks ka ilma korraldusliku abita ning meie jaoks oli tegu esmakordse kogemusega, siis kulges tööjaotus planeeritust siiski veidi teistsuguseks. Meie töö kujunes rohkem assisteerivaks kui juhtivaks, mis meie paratamatult väikse kogemuse juures oli pigem positiivne, sest saime ilma tohutu vastutusekoormata õppida ja koguda kogemusi. Samas tunnen, et suurema vastutusega oleks arenemisvõimalusi olnud rohkem.

Lõpliku ülesannete jaotuse põhjal on keeruline defineerida minu rolli antud projekti juures. Omades varasemat kogemust filmitööstuses, tundsin, et minu töö oli võrreldav tegevprodutsendi või produktsiooni assistendi tööga filmi valmimise juures. Ehk vastavalt projekti eripäradele tegelesin eelarvestamise, igapäevase asjaajamise ning loovmeeskonna assisteerimisega ja abistamisega vastavalt vajadusele ja enda oskustele.

Mul on väga hea meel, et meeskond osutus selliseks nagu ta oli. Nii lavastaja Taavi Tõnisson, kunstnik Annika Aedma, NUKU lavastusala juhataja Anni Rajas kui valgustehnik Triin Rahnu on õppinud Viljandi Kultuuriakadeemias ning tänu sellele mõistsid väga hästi nii minu kui teiste kaasüliõpilaste kogemust ning oskasid meid tänu sellele paremini õpetada ja juhendada. Samuti oli suures osas NUKU teatri töötajad mulle tuttavad, mis tegi lihtsamaks inimeste poole pöördumise, sest teadsin kelle käest mida on kõige parem küsida. Kindlasti aitas kaasa ka minu varasem kogemus teatrikunsti 12. lennu üliõpilastega. Olles teinud koostööd nendega nende varasema diplomilavastuse juures, teadsin millele tuleb nendega suheldes rõhku pöörata ning milline on nende tööviis.

Kui varasemalt olen erinevate lavastuste juures osalenud nii lavastuse ettevalmistamise kui etenduste perioodil, siis seekordne kogemus oli uus, sest minu aktiivsem osalemine projektis oli ainult ettevalmistamise perioodil ning lavaproovide ajal pidin oma töö üle andma etendust teenindavale personalile. Sellest tulenevalt dokumenteerisin oma tööd rohkem, et tööd jätkavatel inimestel oleks selge ülevaade kõigest tehtust. Juhuste kokkulangemise tõttu läbisin samal hetkel ülikoolis ettevõtlus etenduskunstides õppeainet, mille sisuks oli lavastuse passi koostamine. See andis hea ülevaate ja kogemuse kuidas kõige parem on vajalikku infot dokumenteerida. Sain aru, et mulle väga meeldib info kogumine, komplekteerimine ja analüüs, sest see annab võimaluse näha projekti n-ö eri tahkudest moodustatud suurt pilti.

Olen juba eelnevate projektidega tähele pannud, et tunnen ennast kõige mugavamalt kui tean kogu projektis liikuvat infot. Kuigi minu üheks ülesandeks oli ka kommunikatsiooni tagamine, siis avastasin korduvalt, et minuni polnud infot jõudnud, vaid liikus otse teiste osapoolte vahel. Kuigi ülemäärane info jagamine võib osapoolte jaoks olla aeganõudev ja väsitav, siis tundsin kommunikatsiooniaukudest tulenevalt kohati, et sain info kätte liiga hilja või üldse mitte. Sellest tulenevalt täitis keegi teine minu ülesandeid ja minu roll projektis tundus ebavajalik.

Tagantjärele tunnen, et oleksin kohati võinud rohkem näidata initsiatiivi aktiivsemalt aruteludes osaledes ning enda mõtteid välja pakkudes. Kohati tekkis initsiatiivipuudumine kindlasti kogemuste vähesuse ja sellest tulenevalt julguse puudumise tõttu. Kuna minu lähimateks kolleegideks olid töötavad professionaalid mitte kaasüliõpilased, siis kartsin

endast rumalat muljet jätta ja avaldasin arvamust ainult siis kui oli väga vaja. Samas leian, et eksimustest õpib kõige rohkem ning oleksin võinud olla julgem ja vähem karta eksimist.

Projekti jaoks erialast kirjandust lugedes ja lõputööd kirjutades sain aru kui keeruline on minu erialase töö jaoks metoodikat luua. Kuna iga lavastus, film, kontsert vm loominguline projekt on erinäoline, siis erinevad ka korraldusprotsessid, kohati isegi kardinaalselt. Seetõttu on lavastuskorraldaja ametit väga keeruline kui mitte võimatu õppida teoreetiliste allikate põhjal, sest päriselt vajalikud teadmised saab ainult kogemustest.

KOKKUVÕTE

Käesolev lõputöö annab ülevaate Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia ja NUKU teatri vahelises koostöös sündinud lavastuse „Protsess“ korraldusest. Lavastus esietendus 11. novembril 2018 NUKU teatri väikeses saalis ja oli Viljandi Kultuuriakadeemia teatrikunsti 12. lennu üliõpilaste diplomilavastus. „Protsessi“ lavastajaks oli Taavi Tõnisson ja kunstnikuks Annika Aedma, ning lisaks teatrikunsti üliõpilastele oli projekti kaasatud ka etenduskunstide osakonna erinevate erialade ja kultuurikorralduse üliõpilased. Lavastus etendus NUKU teatris kokku kaheteistkümnel korral, viis etendust 2018. aasta novembris ja seitse etendust 2019. aasta kevadperioodil.

Sündmuse aktiivne korraldusperiood kestis 2018. aasta juunikuust kuni novembri alguseni. Tegemist oli küllaltki mahuka ja aeganõudva projektiga. Samas sain tänu projekti mahukusele mitmeid arendavaid kogemusi. Enda kohta õppisin kõige rohkem, et mulle meeldib olla asjadega kursis, mis on minu erialal ka väga oluline ja kasulik omadus. Samas tajusin ka, et olen endas veidi ebakindel ning peaksin julgema rohkem riskida.

Antud töö koosneb kolmest suuremast osast. Esimeses peatükis annan ülevaate projekti eestvedavatest organisatsioonidest ning analüüsin koostööd ning selle tähtsust. Teises peatükis kirjeldan lavastuse väljatoomise protsessi ning kolmandas peatükis analüüsin ennast lavastuskorraldaja rollis.

KASUTATUD ALLIKAD

Alas, R. 2001. Juhtimise alused. Tallinn: Külim.

Ajalugu. 2019. <https://www.kultuur.ut.ee/et/akadeemia/ajalugu>, (06.05.2019).

Brooks, I. 2008. Organisatsioonikäitumine: üksikisik, rühm ja organisatsioon. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

Eesti Lavastajate Liidu kollektiivlepingu lisa 4. 2016.
http://www.eeteal.ee/sisu/326_1155ELL_leping_lisa_4_-_lavastusprotsess.pdf,
(06.05.2019).

Gillett, C & Sheehan, J. 2017. The Production Manager's Toolkit. New York: Routledge.

Ingam, R. 1998. From Page to Stage. Portsmouth: Heinemann.

Karulin, O. 2019. Kohus enda üle. *Sir.*, 26.04. <https://www.sirp.ee/s1-artiklid/teater/kohus-enda-ule/>, (20.05.2019).

Past, A. 2009. Too oma meeskond ühte paati : sisekommunikatsioon ettevõtetes ja organisatsioonides. Äripäev. Tallinn: Tallinna Raamatutrükikoda.

Protsess. 2019. <http://www.nuku.ee/et/protsess>, (06.05.2019).

Rea, K. G. 2016. Western Theatre. <http://www.britannica.com/art/Westerntheatre/The-18th-century-theatre#ref306000>, (06.05.2019).

SA NUKU arengukava 2016-2019. *s.a.*
<http://www.nuku.ee/sites/default/files/SA%20NUKU%20arengukava%202016-2019.pdf>,
(06.05.2019).

Shepherd, S. 2012. Direction. Chippenham and Eastbourne, Great Britain.

Tartu, J. 2018. Suuline teade autorile. Tallinn, 4. juuli.

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia arengukava aastateks 2016-2022. 2016.
https://www.kultuur.ut.ee/sites/default/files/www_ut/vkaarengukava2017-2020.pdf,
(06.05.2019).

Teatrist. 2019. <http://www.nuku.ee/et/teatrist>, (06.05.2019).

Tomson, C. 2018. Koostöö spordisündmuste turundamisel Eesti Jalgpalli Liidu näitel.
[Lõputöö]. Tartu Ülikool. Tartu Ülikooli Pärnu Kolledž. Pärnu.
[http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/62389/tomson_caroly.pdf?sequence=1&isAllo
wed=y](http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/62389/tomson_caroly.pdf?sequence=1&isAllo wed=y), (06.05.2019).

Viljandi Kultuuriakadeemia põhikiri. 2018.
[https://www.kultuur.ut.ee/sites/default/files/vka/viljandi_kultuuriakadeemia_pohikiri_kehti
b_alates_15062018.pdf](https://www.kultuur.ut.ee/sites/default/files/vka/viljandi_kultuuriakadeemia_pohikiri_kehti_b_alates_15062018.pdf), (06.05.2019).

Virovere, A., Alas, R. ja Liigand, J. 2005. Organisatsioonikäitumine. Kirjastus Külim.

Üksvärav, R. 2008. Organisatsioon ja juhtimine. Tallinn: TTÜ Kirjastus.

LISAD

Lisa 1. Lavastuse „Protsess“ meeskond

Dramatiseerija: Mihkel Seeder

Lavastaja: Taavi Tõnisson

Kunstnik: Annika Aedma

Liikumisjuht: Olga Privis

Helilooja ja -kujundaja: Vootele Ruusmaa

Liikumisjuht: Olga Privis

Lavavõitluse seadja: Laura Nõlvak

Valguskujundajad: TÜ VKA üliõpilased Elerin Tammel, Chris Kirsimäe, Henrik Mütt Mari-Riin Paavo juhendamisel

Videokujundajad: TÜ VKA üliõpilased Ave Palm, Johanna Mägin, Maria Elisaveta Roosalu Taavet Janseni juhendamisel

OSADES:

Josef K. – Kristjan Poom või Elar Vahter

Ametnikud / süüdistaja – Hans Kristian Õis või Mathias Einari Leedo

Proua Grubach / ema – Liivika Hanstin

Preili Bürstner – Grete Konksi või Elena Koit

Elsa – Mari Anton või Maarja Tammemägi

Klient pangas – Elar Vahter või Kristjan Poom

Asedirektor / direktor / Kaupmees Block / Kunstnik Titiorelli – Stefan Hein

Pesunaine – Silva Pijon või Loviise Kapper

Kohtuteener / advokaat Huld / prokurör Hasterer – Mathias Einari Leedo

Informaator – Elena Koit või Grete Konksi

Onu – Hans Kristian Õis

Leni – Karolin Jürise või Henessi Schmidt

Küürakas tüdruk – Loviise Kapper või Silva Pijon

Vaimulik - Kristjan Poom või Elar Vahter

Tüdrukud Titorelli juures – Maarja Tammemägi või Mari Anton, Henessi Schmidt või Karolin Jürise, Loviise Kapper või Silva Pijon, Grete Konksi, Elena Koik
Ametnikud ja kliendid pangas / süüalused kohtukantseleides / inimesed kõrtsis ja kirikus – kogu trupp

LAVASTUST ETTEVALMISTAV MEESKOND:

Lavastusala juhataja: Anni Rajas

Tehniline juht: Allan Räim

Lavastuskorraldaja: Marie Anett Heinsalu

Kultuurikorraldaja (turundus): Katariina Õunpuu

TÜ VKA koordinaator: Margit Simenson

Dekoratsioonimeister: Eero Ehala

Dekoraatorid TÜ VKA dekoraator-butafoori eriala üliõpilased:

Mirjam Kalamees, Liis Künnapas, Tuuli Omler, Liis Säde, Doris Toom

Butafooria ja rekvisiitide valmistajad: Annika Aedma, Mihkel Niinemets, Mihkel Vooglaid

Nukumeistrid: Annika Aedma, Mihkel Vooglaid

Kostüümid laenatud NUKU teatri, Tallinna Linnateatri, Ugala teatri, Eesti Draamateatri kostüümikogudest

ETENDUST TEENINDAV MEESKOND:

Etenduse juht: Reet Loderaud

Valgustehnik: Triin Rahnu

Heli- ja videotehnik: Mait Visnapuu

Grimeerija: Aimi Etverk, Triin Klaas

Kostümeerija: Kristel Hansen või Tiina Salmus

Lavameistrid: Janek Saareli, Heikki, Mändmets, Jaagup Mägi, Ando Tammsaar või Hendrik Põlluste

Lisa 2. Videoklippide filmimise plaan

A: Josefi teekond tippu kaadrite kaupa /must-valged animeeritud fotod

1. Lapsepõlv maal (nigelad olud)

Kaadris Josef ja Ema. Josef kehvalt riides, samuti Ema. Emal tumedad riided. Peas must rätik. Perepilt, Ema toetab kätt Josefi õlale. Ema pilk on väsinud ja tuhm. Josefi nägu on kriimuline. Meeleolu ja rõivastuse järgi võib arvata, et foto on tehtud hilissügisel või talvel.

Ema – Liivika Hanstin

Josef – Robert Oja (8. aastane)

Rekvisiit: -

Kostüüm: Ema talve jaki või mantliga, must rätik peas, ilmselgelt on jakk või mantel liiga õhuke ja Emal on külm. Josefil seljas pintsak, mille all villane vest.

Üld- või keskplaan

2. Süvausklik üksikema (perspektiivitus)

Ema istub kaadri esiplaanil laua taga, tema ees on lahti Toora ja laual põlev küünal. Josef paistab natuke eemal ja poiss on nurka pandud. Võib olla näeme poissi ainult seljaga meie poole seismas. Võib olla vaatab ta tigeda pilguga üle õla Ema poole. Ema fookus on raamatul.

Ema – Liivika Hanstin

Josef – Robert Oja (8. aastane)

Rekvisiit: vana raamat, mis meenutaks Toorat, küünal ja küünlajalg.

Mööbel: Laud. Tool.

Kas suurem üld- või keskplaan.

3. Edumeelene Onu inspireerib

1. Ema ja Josef seljaga kaamera poole, nende ees seisab edukas ja asjalik maamees. Onu, kes on perele külla tulnud ja kingitusi toonud. Onul on käes suletud õhuke karp, mille sees rätik Emale ja teises käes kommiituutu Josefile. Lisaks on tal pakk raamatuid.

2. Kaadris Ema, Onu ja Josef. Onu on kaadri keskpunkt ja fookus. Tema kõrval või natuke eemal näeme seismas Ema, kellel on nüüd Onu kingitud rätik kätel ja Josef on Onu külje all, suu kommidest punnis ja tuutu endiselt peos. Nad kõik imetlevad Onu uuri, mida too uhkelt demonstreerib. Karp, milles rätik oli, ning raamatute pakk, on asetatud lauale.

Keskplaan

Ema – Liivika Hanstin

Josef – Robert Oja (8. aastane)

Onu – Hans Kristian Õis

Emal ja Josefil samad riided, mis enne. Vahest ainult jakk ja pintsak on pealt ära võetud.

Onu on ilmselgelt paremal järjel ja kannab viisakat ülikonda.

Rekvisiit: Kirju rätik, kommituutu ja kommid, uur ja uurikett.

Mööbel: Laud, tool

4. Õpihimuline Josef

Kaardris on Onu ja Josef. Josef istub laua taga, tema ees on lahti vihik. Laual on hunnikus raamatuid. Onu vaatab üle Josefi õla, kuidas poiss püüdlilikult kirjutamist õpib. Josef kirjutab hariliku pliiatsiga ja näeme, et ta proovib väga püüdlilikult kirjutada oma nime.

Josef – Robert Oja (8. aastane)

Onu – Hans Kristian Õis

Rekvisiit: vihik, harilik pliiats, raamatud

Mööbel: Laud, tool

Keskplaan

5. Kodust lahkumine ja õpingud

1. Kaardris Ema, Josef ja Onu. Kaadri esiplaanil Josef, kes on kodust lahkumas, et minna linna õppima. Taustal näeme Onu ja Ema, kes Josefile lehvitavad ja teda igatsevalt vaatavad. Josef on ilmselgelt ärevil ja rõõmus, et saab uut elu alustada.

Ema – Liivika Hanstin

Onu - Hans Kristian Õis

Josef – Kirstjan Poom, Elar Vahter

Peame fotod pildistama kaks korda, et mõlemad Josefid pildile saada.

Rekvisiit: Josefi kohver ja miski riide või raamatute pamp

Kaks kaadrit: Josef suures plaanis ja siis üks üldisem, kus Ema ja Onu taustal paremini näha.

2. Josef linnas. Josefi esimene pilk suurlinna tuledele. Josef suures plaanis. Taustal näeme ebamääraselt suurt linna. Esiplaanil Josef, kes imetluse ja elevusega vaatab oma tulevasele elule.

Josef: Elar Vahter, Kristjan Poom

3. Josef heidab pilgu oma kohvrile, millel on silt tema ees ja perekonna nimega. Josef rebib sildi teise poole ära, nii, et alles jääb vaid Josef K.

Josef: Elar Vahter, Krstjan Poom

4. Josef Ülikooli ees. Üldplaanis võik keskplaanis suure hoone ees seismas.

Josef: Elar Vahter, Kristjan Poom

5. Josef auditooriumis koos sadade teiste üliõpilastega.

Üldplaan, mille fookuses Josef, teised inimesed kergelt fookusest väljas. Vaja pildistada üles ühekaupa tudengid...

Josef: Kristjan ja Elar

Üliõpilased: : Loviise Kapper, Elena Koit, Silva Pijon, Hennessy Schmidt, Stefan Hein

Rekvisiit: Josefi raamatupakk ja vihik ning sullepea, mõned vihikud ja raamatud, mis teistel üliõpilastel on.

Mööbel: Tool, laud

6. Panka tööle asumine

1. Josef sõlmib Direktoriga lepingu, mille alusel pangas tööle hakkab. Kaadris Josef, kes lepingule alla kirjutab ja Direktor, kes seda üle Josefi õla pealt vaatab. Kas hoiab kätt Josefi õlal?

2. Josef ja Direktor suruvat kätt. Käed suures plaanis ja nende taustal näha hägusalt leping, millele Josef just alla kirjutas.

Josef – Kristjan Poom, Elar Vahter

Pangadirektor – Stefan Hein

Rekvisiit: Leping, sullepea, tindipott

Mööbel: Laud

7. Elsa päästmine

Räpastes riietes ja õnnetu olemisega Elsa istub suurlinna tänaval. Tal on nälg ja tal on külm. Ta on nutnud. Ta nägu on marraskil ja verine. On aru saada, et temaga on midagi halba juhtunud. Josef, kes on just pangas töölepingu sõlminud, astub Elsast mööda ja ootamatu lahkuse hetke sunnil, annab tüdrukule oma mantli ümber ja liigub edasi. Elsa vaatab Josefile imetuse ja imetlusega järele. Ajab end siis püsti ja läheb ka samas suunas, kuhu Josef liikus.

Elsa: Mari Anton, Maarja Tammemägi

Josef: Elar Vahter, Kristjan Poom

Pildistame kõik kooslused üles.

8. Väsimatu tööügamine panga (pikad päevad, kõrged dokumendikuhjad)

1. Kaadris on Josef, kes istub pangas oma laua taga ja tööd rühmab. Tema selja taga seinal on kell ja laual on kõrge kuhu dokumente. Kella seierid muudkui liiguvad ja läbitöötatud kaustade kuhi muudkui kasvab, samas kui teine hunnik väheneb. Josefi ees laual on üks lahtine kaust, mida mees hoolega uurib ja millest ta ära kirjeid teeb.

2. Pangateener toob Josefile kirja, mida too vaatab ning siis avamata lauasahtlisse paneb. Näeme Pangateenrit üle Josefi õla, nii, et Pangateenri nägu kaadrisse ei satugi.

3. Lauasahtlis olev kirjade hunnik. Need on Ema kirjad, mille jaoks Josefil aega ei ole. Näeme hunnikus mitut kirja, ühe kirja tagumiselt küljelt saame lugeda: Ema. Teise kirja esimesel küljel saame näha Josefi eesnime ja teine kiri varjab perekonnanime ning näha on vaid initsiaal K.

Josef: Elar Vahter, Kristjan Poom

Pangateener: Hans Kristian Õis

Rekvisiit: dokumentide, toimikute kuhi, tindipott ja sulepea, Ema kirjad, telefon

Mööbel: laud ja tool, paberikorv

Pigem kesk- või suur plaan.

9. Direktori tunnustus

Sama kaader, mis eelmiseski. Direktor ilmub Josefi selja taha ja asetab käe talle õlale, ning vaatab meest tunnustavalt.

Josef: Elar Vahter, Kristjan Poom

Direktor: Stefan Hein

10. Stseen kõrtsis, kuhu Direktor Josefi kaasa võttis

Kaader kõrtsist, kus laua taga istuvad mehed ja naised, kes juba oskavad lõbutseda. Juuakse, mängitakse kaarte. On ülev meeleolu. Laua taga istub ka prokurör Hasterer. Saabuvad Direktor ja Josef. Näemegi seda hetke, kui kõik on tema poole pöördunud ja Josef lahkelt vastu võetakse. Pildil võiks olla Hasterer ja kolm-neli naist ning veel üks mees, neile lisaks siis Josef ja Direktor. Hasterer istub meie poole näoga, teine mees seljaga. Hastereri süles istub tütarlaps ja tema kõrval veel üks. Josef on häbelik aga ilmselgelt on tal hea meel, et ta nii lahkelt seltskonda vastu võetakse.

Direktor: Stefan Hein

Josef: Kristjan Poom, Elar Vahter

Prokurör Hasterer: Mathias Leedo

Mees: Hans Kristian Õis

Tüdrukud: Karolin Jürise, Elena Koit, Loviise Kapper, Grete Konksi.

Rekvisiit: pudelid ja klaasid, kaardipakk, tuhatos ja poolikud konid. Suitsupits ja sigaretid

Mööbel: laud ning viis-kuus tooli

Maksimum neli-viis kaadrit.

11. Josefist saab Hastereri lemmik.

Rida kaadreid, kus Josef Hastererile järjest lähemale istub. Alguses on nende vahel mitu tühja tooli. Josef istub talle järjest lähemalt, kuni on Hastereri kõrval. Hastereril on sigarett näpus ja Josef pakub talle tuld. Hasterer räägib Josefile midagi väga elavalt ja Josef kuulab väga tähelepanelikult ja on kõrvust tõstetud, et nii tähtis mees talle tähelepanu pöörab.

Kõik samad, kes eelmisteski kaadrites

Rekvisiit: sigarett ja tikud

12. Josef, hästi riides, tehtud mees, uhkel sammul kodu poole astumas.

Näeme Josefit alguses üld-, siis kesk- ja siis suures plaanis kodu suunas liikumas. Ta on õnnelik ja uhke. Ta pilgus on enesekindlus ja suu on naerul.

Josef: Elar Vahter, Kristjan Poom

Lisa 3. Fotod kavandite vastuvõtmisest

Foto maketist. (Autor: Taavet Jansen)

Foto kostüümikavanditest. (Autor: Taavet Jansen)

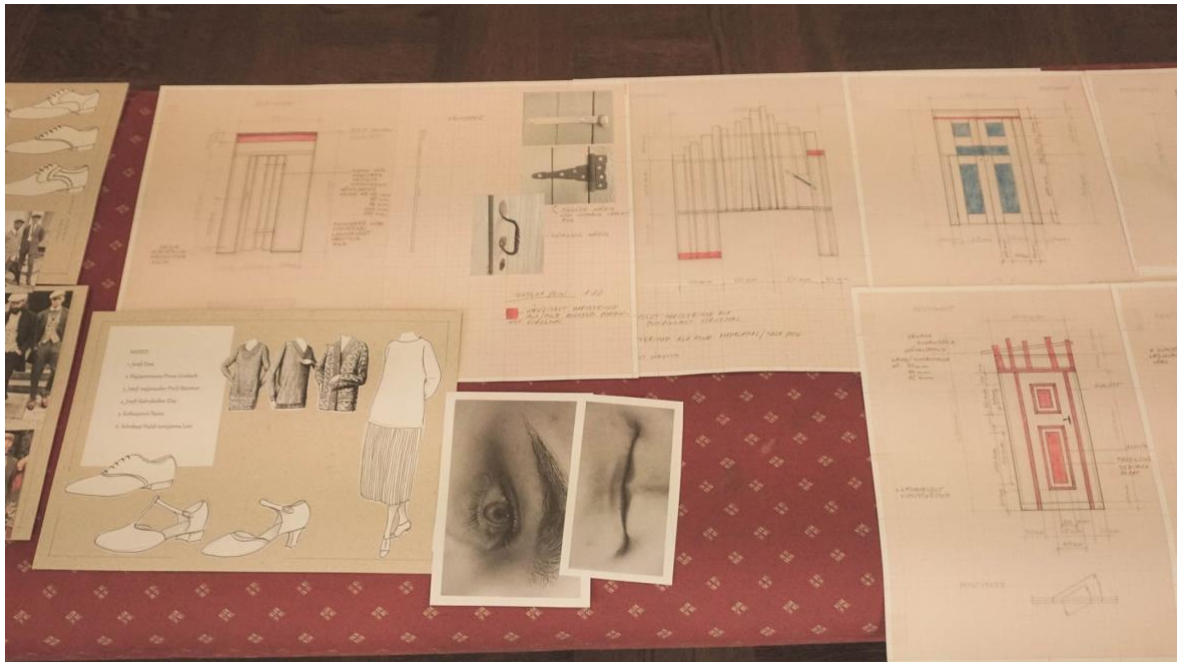

Foto kavanditest ja tööjoonistest. (Autor: Taavet Jansen)

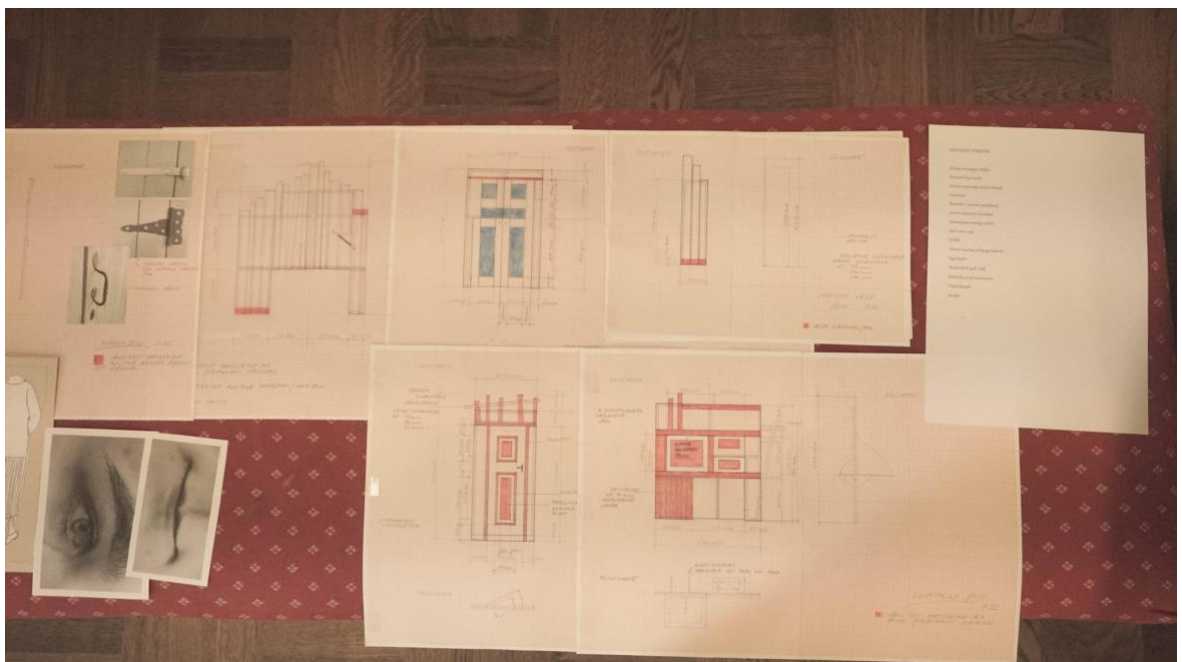
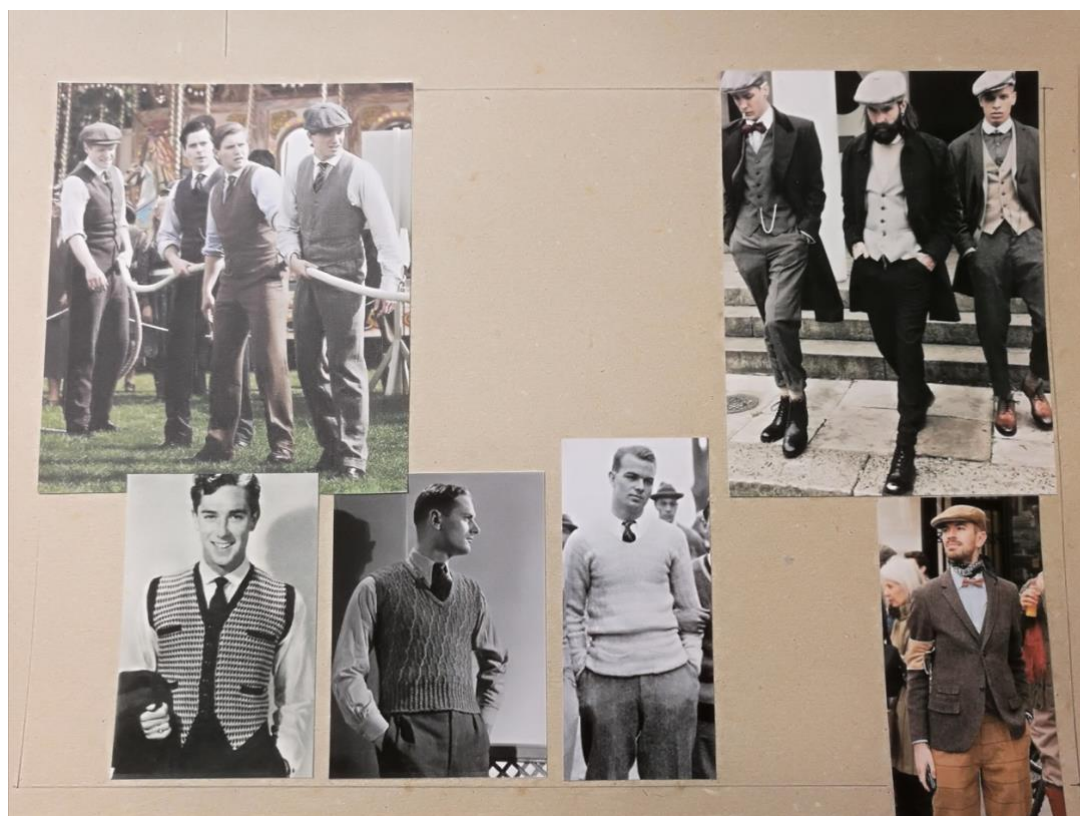
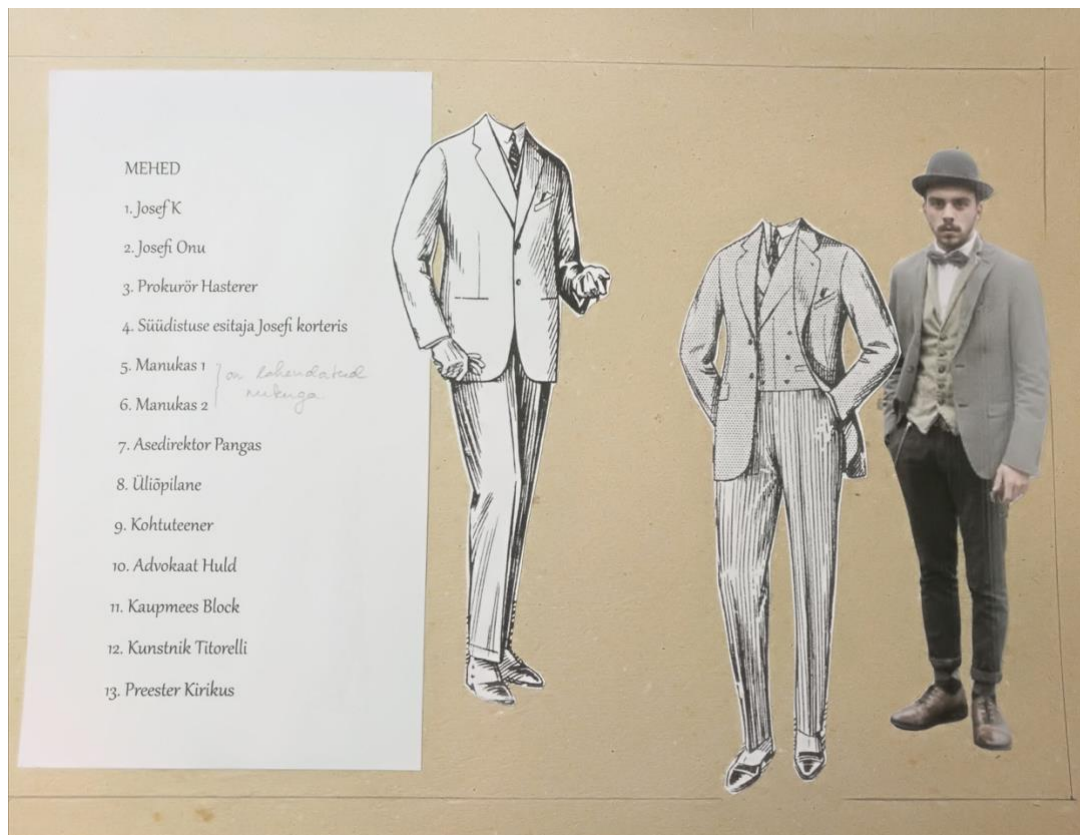
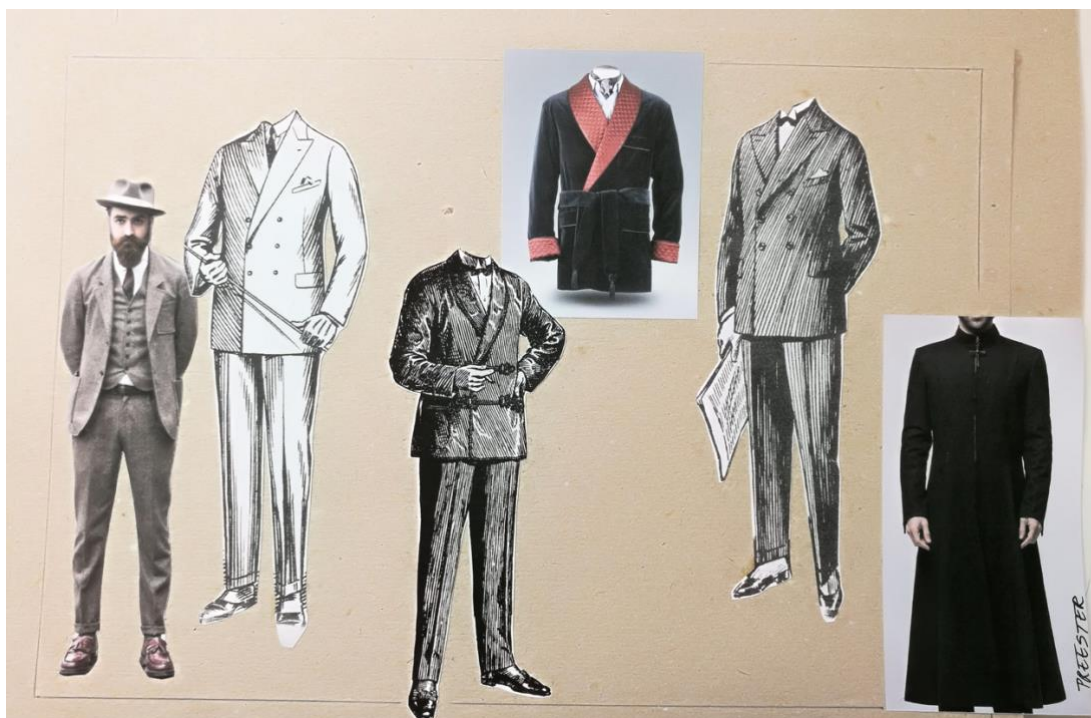

Foto kavanditest ja tööjoonistest. (Autor: Taavet Jansen)

Lisa 4. Kostüümikavandid

Lisa 5. Kostüümide nimekiri

Näitleja	Tegelane	Riideese	Kirjeldus	Päritolu
Elar Vahter	Josef K	Triiksärk	Valge	Nuku
		Vest	Tumehall	Nuku
		Pintsak	Tumehall	Linnateater
		Püksid	Tumehallid	Nuku
		Kingad	Mustad	Nuku/ostetud
		Maika	Valge, S suurus	Nuku/ostetud
		Lips	Must, pikk	Nuku
		Vöö	Must	Nuku
		Bokserid		Omad
	Mitte Josef	Särk	Hall	Nuku
		Vest	Tumesinine, väike	Linnateater
		Jakk	Pruun pintsak (sama mis Kristjanil)	Linnateater
		Traksid	Hallid	Nuku
		Püksid	Tumesinised hallide triipudega	Linnateater
		Soni		Nuku
	Vaimulik	Vaimuliku rüü	Must, nõõpidega	Draamateater
Kristjan Poom	Josef K	Triiksärk	Valge	Nuku
		Vest	Must	Linnatetaer
		Pintsak	Must	Linnateater
		Püksid	Mustad	Linnateater
		Kingad	Mustad	Nuku/ostetud
		Lips	Must pikk lips	Nuku
		Kaabu	Must, väike	Ugala
		Maika	Valge, M suurus	Nuku/ostetud
		Bokserid		Omad
	Mitte Josef	Särk	Hall	Nuku
		Vest	Hall	Nuku
		Jakk	Pruun pintsak (sama mis Elaril)	Linnateater
		Püksid	Tumehallid	Linnateater
		Soni		Nuku
	Vaimulik	Vaimuliku rüü	Must, nõõpidega	Draamateater
Liivika Hanstin	Ema/Pr	Kleit	Tumesinine, kraega, poolvarrukate, nõõpidega.	Draamateater
		Kingad	Mustad	Nuku/ostetud
		Rätik	Must	Nuku
Elena Koit	Preili Bürstner	Särk	Valge, kraeta, varrukad läbipaistvad	Draamateater
		Seelik	Hall	Draamateater
		Kübar	Must, halli õmblusega	Ugala
		Kingad	Mustad	Nuku/ostetud
		Kindad	Valged, võrkkindad	Ugala
		Kleit	Must	Linnateater
		Vöö	Must	Nuku
		Kleit	Must ja kuldne, alt namastega	Nuku
		Mantel	Must	Linnateater
	Informaator	Pintsak	Hall	Draamateater
	Tüdruk	Aluskleit	Valge, sirge lõikega	Linnateater
Grete Konksi	Preili Bürstner	alusärk	Hele, varrukata	Linnatetaer
		Särk	Valge, kraega, musta lipsuga	Draamateater
		Seelik	Hall, helehallide triiudega	Draamateater
		Kübar	Must, lipsuga	Nuku
		Kingad	Mustad	Nuku/ostetud
		Mantel	Hall	Linnatetaer
		Kleit	Must, läikiv	Nuku
	Tüdruk	Aluskleit	Valge, sirge lõikega	Linnateater
	Informaator	Pintsak	Halli-valge kirju, pruunide nõõpidega	Linnateater

Hans Kristian Öis	Onu	Triiksärk	Valge	Nuku
		Vest	Helebeež	Ugala
		Pintsak	Roheline	Linnateater
		Püksid	Hallid	Linnateater
		Püksirihm		Nuku
		Kingad	Mustad	Ugala
		Viisakas sall		Nuku
		Lips	Pikk, hele beežikas-roheline	Nuku
	Ametnik	Kaabu	Hall, roheline ääre ja paelaga	Draamateater
		Mantel	Must, ümar	Nuku
		Mansetinööbid	Helehall	Ugala
		Maika		Nuku
Mathias Leedo	Advokaat Huld	Maika	valge, suurus XXL	Ostetud
		Kikilips	seotav	Linnateater
		Vest	Must	Draamateater
	Prokurör Hasterer	Öösärk	Pikk valge	Linnateater
		Öömütsike		Nuku
		Ninaprillid		Ugala
		Hommikumantel	Pikk, hall	Linnateater
		Triiksärk	Valge	Nuku
		Vest	Halli valge triibuline	Draamateater
		Pintsak	Tumehall	Linnateater
		Püksid	Rohelised	Nuku
	Ametnik	Kingad	Pruunid/mustad?	Mathiase omad
		Kaelaside	Hõbehall läikiv	Nuku
		Kaabu	Hall kaabu	Draama
		Mansetinööbid		Nuku
		Mantel	Helepruun	Ugala
		Maika	valge, suurus XXL	Nuku/ostetud
Henessi Schmidt	Leni	Vest	Hall	Draamateater
		Kaabu	Väike must	Ugala
		Vest	Pruuni, valge kirju	Draamateater
		Kaabu	pruun triibulise paelaga	Nuku
	Pesunaise mees/Kohtuteener	Lips	Pruuni kirju	Nuku
		Pintsak		
	Tüdruk	Aluskleit	Pruuni kirju	Nuku
Karolin Jürise	Leni	Kombinee	Kulunud sinine	Linnateater
		Kleit	Must, pitsiline	Henessi oma
		Mantel	Must, kuldsete litritega, alt namastega	Nuku/ostetud
		Kingad	Helepruun, ruuduline	Nuku
	Süüalune/ Kõrts	Kingad	Mustad	Nuku/ostetud
		Kleit	Mustad	Nuku/ostetud
		Kleit	Must litritega	Nuku
		Mantel	Must, valgete pitsist käiste ja kraega, eest nõõpidega	Linnateater
Loviise Kapper	Pesunaine	Tüdruk	Valge, ilma varukateta	Linnatetaer
		Aluskleit	Valge, ilma varukateta	Linnatetaer
		Kleit	Pruun	Linnateater
		Kapsun	Must, eest nõõpidega	Ugala
		Jakk	Must, lohvakas	Ugala
		Aluskleit	Valge, pikk, volangidega	Ugala
	Küürakas tüdruk	Pikk vest	Pruun	Draamateater
		Kingad	Mustad, pealt kinni	Nuku/ostetud
	Süüalune/Kõrts	Kingad	Valge pitsiga särk ja valged põlvedeni püksid	Linnateater (mõlemad)
		Mantel	/tumesinine/lillakas	Nuku
		Kleit	Tumesinine, valge pitskraega	Linnateater

Silva Pijon	Süüalune/ Kõrts	Kleit	Must	Linnateater
		Mantel	Pruun	Ugala
	Pesunaine	Seelik	Must	Nuku
		Pluus	Tumeroheline	Linnateater
		Jakk	Helepruun, ruuduline	Linnateater
		Kingad	Mustad, meeste kingad	Nuku/ostetud
	Küürakas tüdruk	Pluus+seelik/aluskleit	Pikkade varrukatega valge aluskleit, valge seelik, valged põlvedeni püksid (samad mis Loviisel)	Linnatetaer (mõlemad)
Stefan Hein	Direktor	Triiksärk	Valge	Nuku
		Pintsak	Must	Linnateater
		Püksirihm	Must	Nuku
		Püksid	Mustad	Linnateater
		Kingad	Mustad	Nuku
		Kikilips	Must	Nuku
	Kaupmees	Pintsak	Hall	Linnateater
		Kübar	Hall	Draamateater
		Villane sall	Halli,pruuni kirju	Nuku
	Titorelli	Vest	Helepruun	Linnateater
		Pintsak	Mustahalli triibuline pintsak	Linnateater
		Soni	hall	Draamateater
	Kodanik	Mantel	Must	Linnateater
Maarja Tammemägi	Elsa	Kleit	Punane, narmastega	Nuku
		Kingad	Mustad	Ugala
	Tüdruk	Kleit	Pruun, pikk	Ugala
		Mantel	Must, pikk	Linnateater
		Aluskleit	Pikkade varrukatega	Nuku
Mari Anton	Elsa	Kleit	Punane-must, alt narmastega	Nuku
		Kingad	Must	Nuku/ostetud
	Mitte Elsa	Kleit	Must	Linnateater
		kleit	Must litritega	Nuku
		Mantel	Tumeroheline õhuke mantel	Linnateater
	Tüdruk	Aluspluus + alusseelik	Heledad	Linnateater (mõlemad)
	Üldkasutatavad	Kätised	erinevad	Nuku

Lisa 6. Rekvisiitide nimekiri

Ese	Kirjeldus	Päritolu
Vanaaegne telefon		Linnateater
Toolid	14 tk, erinevad	11 Ugalast, 4 Nukust, 1 Riho Tammert
Puidust kastid	Puidust, vanaaegsed	Nukust
Laua lamp	Valge klaasist kupilga	Nukust
Pesunöör		Nukust
Pesulõksud	Puidust	Nukust
Raamatud	Vanad	Nukust
Toimikud	Erinevad, hallides toonides.	Nukust
Piibel	Vana, naise pildiga, Liivika	Nukust
Prillid	2 paari. Ümmarguse raamiga, Stefan kasutab	Nukust ja Ugalast
Sigaretipits	3 tk. Hans, Mathias, Elena ja Grete kasutavad.	Nuku
Padi, tekk	Hallid	Nukust
Pitsid		Nukust
Viski klaasid		Nukust
Karafin		Nukust
Veini pudelid	tumedast klaasist, erinevad	Nukust
Mikrofon		Nuku
Foto Elvast	Elar / Kristjan	Nukust
Piits	Stefan	Nuku
Fotoaparaat	Hans, Mathias	Nuku
Peejel	Kulunud	Nuku
Pesukauss		Nuku
Portsigarid	2x, Mathias, Hans, Elena, Grete	Nuku
Sigarid	Hans, Mathias, Elena, Grete	Nuku
Välgumihkel	Hans, Mathias, Elena, Grete	Nuku
Kandik hommikusöögiga		Nukust (sidruniviil tüvkast)
Käekott	Elena, Grete	Nuku
Uur	Hans	Nuku
Kirjatarbed		Linnateater
Prillid	Mathias kasutab. Näpitsprillid rohelises kabis.	Ugala
Küünlad	Hennessi / Karolin kasutavad. Pikad, valged	Nuku

Lisa 7. Fotosid lavastusest

Hetk proovist. (Autor: Marie Anett Heinsalu)

Hetk proovist. (Autor: Marie Anett Heinsalu)

Hetk proovist. (Autor: Marie Anett Heinsalu)

Hetk läbimängust. (Autor: Siim Vahur)

Hetk läbimängust. (Autor: Siim Vahur)

Hetk läbimängust. (Autor: Siim Vahur)

Hetk läbimängust. (Autor: Siim Vahur)

Hetk läbimängust. (Autor: Siim Vahur)

Hetk läbimängust. (Autor: Siim Vahur)

Hetk läbimängust. (Autor: Siim Vahur)

Hetk läbimängust. (Autor: Siim Vahur)

Hetk läbimängust. (Autor: Siim Vahur)

SUMMARY

This thesis gives an overview of the production of “The Trial” (“Protsess” in Estonian) which was created by NUKU Theatre in collaboration with University of Tartu Viljandi Culture Academy. The production, which was the final play of the theatre studies 12th course of performing arts department, premiered on November 11th in the small hall of NUKU Theatre. The director of “The Trial” was Taavi Tõnisson and the designer was Annika Aedma. In addition to theatre art students, students of theatre technical arts and culture management were also involved. The production was performed 12 times - five performances in November 2018 and seven performances in spring 2019.

The active organizational period lasted from June 2018 to November 2018. The process was quite time consuming. However, I gained many useful experiences from it. I learned about myself that I like to be up to date and aware of the latest information, which is a valuable characteristic in my field.

In this paper I describe and analyze the organisations that produced this production and also the organizational activities that were performed. I give an overview of my tasks, the team, the budget and planning from a general point of view.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Marie Anett Heinsalu
(sünnikuupäev: 15.08.1995)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose **“NUKU teatri lavastuse “Protsess” väljatoomine”**, mille juhendaja on Eve Komissarov

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, 21.05.2019

Mina, Marie Anett Heinsalu kinnitan, et olen käesoleva töö kirjutanud iseseisvalt.

21.05.2019